

[Arvutimaailm 7/02](#)

22 years tagasi Autor: [AM](#)

Ilmus augustis 2002.

Turg

IT-sektoris nõudlus väheneb

Tõnu Vare

Eesti Konjunktuuriinstituudi regulaarselt koostatav infotehnoloogiabaromeeter annab tänavuse suve kohta teada, et nõudlus IT-sektoris väheneb.

Õigus

Privaatsuse kaitsetesteadmistest ühiskonnas

Eneken Tikk

Juba 1976. aastal tõdes ÜRO peasekretär, et riikidel tuleks vastu võtta uusi õigusakte või täiendada olemasolevaid, et tagada üksikisiku privaatsuse kaitse kaasaegse tehnoloogia pealetungi ees. Viimase veerandsaja tehnoloogia areng on aga ette rutanud nii õiguse kui ka poliitika tempost. Sedagi nähti 26 aasta eest ette üleskutses juhiti tähelepanu vajadusele koostada õigusaktid nii, et neid oleks võimalik kohaldada ka edasise tehnoloogia arengu valguses.

Ajalugu

Arvutiviiruste ajalugu — „muinasajast“ tänapäevani 2

Võrgud

WiFi tuleb kannatlike juurde

Jaan Vare

Arvutimaailm ja Äripäev testisid tasuta traadita võrguühendust Tallinna teenindusasutustes, et näha, kas soojadel suvepäevadel on võimalik ka väljaspool kontorit usinalt tööd teha. Katsetasime WiFi-t hotellides ja baarides, rannas ja autopeses ning veendusime, et võrk pole alati kõigile kättesaadav, mõne meeldiva kohviku teenindajad pole traadita ühendusest kuulnudki ja ühenduse kvaliteet on eri kohtades väga kõikumine.

Info on kättesaadav ka pärast kustutamist

Jaan Vare

New York Times juhib oma hiljutises numbris tähelepanu sellele, et kui kasutaja on kunagi Interneti üles riputanud mingit infot, siis ei pruugi see kaduda isegi pärast kustutamist, kuna veebilehti arhiveeritakse.

Riistvara

Monitoride test. Arvutimonitoride siseelu

Veiko Tamm

Arvutiekraanid saab hetkel laiemas laastus jagada kahte harru — CRT ja LCD TFT. Esimesed on kõige laiemas levikuga ja pikima ajalooga, teised alles populaarsust võitmas, kuid järjest suuremat turuosa endale haaramas. Millise kasuks otsustada, mida valida?

Monitoride test. Testi juurde!

Veiko Tamm

Kui meie arvutiturul ringi vaadata, saab koheselt selgeks, et monitorid on Eestis pea suurima mudelite arvuga esindatud arvutikomponendid. Hetkeseisuga leiab eest ligi 250 eri suuruse ja tehnoloogia alusel valminud toodet.

Monitoride test. Monitoride turg Eestis

Veiko Tamm

Arvutimonitoride Eesti turult leiame Hinnavaatluse andmetel hetkeseisuga 22 erineva tootja poolt pakutavat 247 mudelit, nii et pilt on siin vägagi kirju.

Chaintech kogub tuult tiibadesse

Veiko Tamm

Juunikuus tutvustas Taiwani suur emaplaatide ja lisakaartide tootja Chaintech maailmale oma uut tooteseeriat Apogee, millega avas endale ukse arvutientusiastide turule. Senini oli Chaintech tuntud kui hinnatundlikule kliendile mõeldud emaplaatide tootja, kelle toodang andis suhteliselt stabiilseid, kuid vähekonfigureeritavaid plaate.

Red Dot teel tulevikku

Veiko Tamm

22. augustil kutsus „punase täpi kompanii” Microlink Arvutid oma partnereid ja edasimüüjaid seminarile Saku Suurhalli, et tutvustada uut toodangut. Vaatamata palavale ilmale kujunes seminar huvipakkuvaks. Suurt huvi pakkus Microlinki poolt külalisesinejana kutsud Tarbijakaitse juristi ettekanne uuest Võlaõigusseadusest ning selle rakendustest arvutikaubanduses.

Tarkvara
Häkime GPS-i
Enn Veenpere

Laiatarbe-GPS-e tootvad firmad püüavad teha nii, et tavakasutaja teeks nende toodanguga ainult seda, mida juhend ette näeb, aga paljud kasutajad üritavad sellegipoolest enam. Vaatamegi siis, mida GPS-iga veel ette võtta saaks. Hoiatuseks: siin kirjeldatu võib teie GPS-i kas ajutiselt või pöördumatult rivist välja viia ja katkestada GPS-i tootjagarantii ning allakirjutanu tagajärgede eest ei vastuta!

Mozilla — rohkem kui brauser
Lemmit Kaplinski

Linuxi kasutajaid ja teisigi vaba tarkvara pooldajaid on see aasta rõõmistanud mitmel korral. Pika ootamise järel on valminud avatud koodiga tarkvara lipulaevad OpenOffice.org ja Mozilla, paljudest väiksematest rääkimata. OpenOffice.org on nii Arvutimaailmas kui ka mujal juba kajastamist leidnud, kuid Mozilla kohta ei ole seni veel ülevaatlikku informatsiooni väga palju leida. Püüan käesolevas artiklis anda tervikpildi sellest tarkvarast, mis läheb kaugemale tema HTML-i renderdamise võimetest ja kirjeldada muu hulgas ka Mozilla arhitektuuri ning arenguvõimalusi.

Salapärase infokodeering — steganograafia
Lauri Levo

Silmnähtavalt süütud Internetivestlused või failivahetused võivad tegelikult sisaldada ääretult elulisi andmeid, mis on osavalt kodeeritud saadetavasse informatsiooni.

Pakitud helid 2.
Koodekid ja kvaliteet
Mark Fisch

Eelmises AM-is oli juttu mp3-de olemusest ja veidi ka valmistamisest. Nüüd pööran rohkem tähelepanu erinevate koodekite iseärasustele. Testimiste käigus on selgeks saanud, et erinevate bitreitide tiheduse puhul on optimaalsed erinevad koodekid. Lisaks on iga pakkimistiheduse puhul võimalik valida ka mitmete lisavõimaluste vahel. Millist koodekit ja milliseid parameetreid seejuures kasutada, sellest nüüd lähemalt.

Videotöötuse tarkvara
Ervin Põld

Interneti massilise levikuga on saanud võimalikuks leida lahendus pea suvalise probleemi jaoks, mis arvutitega seoses võib ette tulla. Nii ei ole raske leida vabalt levitatavaid programme, millega videofaile ühest formaadist teise konverteerida, muuta nende suurus ning kirjutada DVD-plaadile. Peamiselt on võrgus pakutav tarkvara orienteeritud DivX-formaadis videomaterjali levitamisele ja töötlemisele. Raskem on olukord DVD-plaatide kirjutamise programmidega. Need tarkvarapaketid on reeglina välja töötatud suuremate firmade poolt ning maksavad palju, mistõttu koduarvutit kasutav inimene neid reeglina osta ei jõua.

Lokaliseerimise võlu ja valu 2.
Kuidas see käib
Arvi Tavast

Eelmises osas: meeldigu lokaliseeritud tarkvara või ärgu meeldigu, hoolitsevad majandushoovad pikas perspektiivis selle eest, et pääsu temast ei ole. Samas pole tema kätte siiani keegi ka surnud ei aastakümnete eest omakeelsele tarkvarale üle läinud riikides ega isegi mitte meil. Vaatame siis edasi, mismoodi kommertstarkvara lokaliseerimine Windowsi platvormil toimub.

Varia
Suppi! Rohkem suppi!
Jaan Vare

Et kõik ausalt ära rääkida, pean alustama sellest, kuidas ma augusti lõpus Pärnu poole sõitma hakkasin. Ilm oli pehmelts öeldes ilus, raskemalt väljendudes tapvalt palav ja muutus sihtpunktile lähemale jõudes üha kuumemaks. Meie töökas kollektiiv ei hoolinud meteoroloogilistest iseärasustest ja tänu kannatlikule meelele, heale seltskonnale ning täpsele kaarditundmisele (või hoopis tänu heale mälule) jõudsime esimeste hulgas kohale. Tuttavad parkimiskorraldajad suunasid meid pärast lühikest palvekõnet tagumisse (lähemasse) parklasse puudevillu.

Ehita ise wireless antenn!
Asko Tamm

Viimasel ajal on traadita võrgud väga populaarseks saanud. Õhuühendust kasutatakse kõikjal — tööl, kodus, kohvikus –, peamiselt Interneti levitamiseks. Kontoris ajab kaardiga kaasa tulnud väike antennijupats ehk asja ära. Aga kui tahaks vahemaad laiendada, kasvõi oma sõbraga naabermaast sidet pidada, tuleks ilmselt osta võimsam antenn. Aga saab ka teistmoodi — ehita see ise!

Venemaal keskklassist pooltel arvuti kodus

Tõnu Vare

Venemaal on viimasel kolmel aastal üpris ulatuslikult uuritud keskklassi. Kõige muu kõrval on püütud selgitada ka selle klassi arvuti- ja Interneti-kasutust.

Mängud

Siit see taas nüüd läheb

Lauri Jürisoo, Mart Redi

Äsjamöödunud suvi oli mõnes mõttes mängupuritaani unistus. Silmapaistvat kraami ilmus vähe, aga see natuke läks vähemalt täie ette. Eriti rõõmustav oli seis rollikate lahtis: Neverwinter Nights ning Morrowind on ülimalt ajanõudlikud ei kaota aktuaalsust veel pikki kuid. Loodan igatahes, et sooja aja koorekiht on terves mahus ilusti käesolevasse numbrisse mahutatud. Siit järgneb aga väike kokkuvõtte üllitistest, mida samuti proovisime, aga ruumi kokkuhoiu mõttes pikemalt ei tutvusta.

Uudised

Lauri Jürisoo

Zhanrideks jaotamise kõrval tuli mul idee uusteosed veel ajaliselt järjekorda paigutada. Nii peaks olema lihtsam, või midagi.

WarCraft Adventures

Lauri Jürisoo

Nüüd, mil WarCraft III kenasti ilmunud ning juba tunde su aega neelanud, teeme tagasivaate ühele sarja kõrvalproduktile, mis kunagi ilmavalgust ei näinud. See on WarCraft Adventures: Lord of the Clan, millest pidi tulema klassikaline hiirekliki-seiklus.

Neverwinter Nights

Timo Tomson

NWN on kahtlemata suur teos. Võib-olla mitte suurteos, kuid suur kindlasti. See rollikas andis palju kõneainet juba enne ilmumist ja naudib veel nii mõnigi aeg kuulsusesära. Mis võib aga pimestada, juhtides tähelepanu vigadelt kõrvale. Maania soovitab siinkohal korraliku UV-kaitsega päikesepillile.

Härrased, käivitage mootorid!

Geoff Crammond's Grand Prix 4 vs F1 2002

Tarmo Toomepuu

Tere tulemast tagasi, lugejad! Täna on meil kavas aasta suurim võidusõidusündmus. Vastamisi on vana tshempioni Grand Prix 3 järeltulija ja EA Sportsi F1-sarja uusim väljalase. Tundub, et mõlemad on valmis esikoha nimel üksteisele kõrri kargama, kuid nad on sunnitud parima siiski omavahelises ausas võistluses välja selgitama. Punased tuled süttivad... 5-4-3-2-1... START!

WarCraft III: Reign of Chaos

Mart Redi

On raske kirjutada ülevaadet mängust, mille kohta eksisteerib mitmeid arvamusi. Ühelt poolt on tegu tuntud seeriaga, hitiga ja briljantse mängitavusega võrgus. Teisalt on tegu pettumusega.

Legend on sündinud!

Arnel Pällo

Neverwinter Nights on palju rohkem kui vaid üksiklugu. Karbis on manuaali ja maailmakaardi kõrval ülivõimas võrgutugi ja võimalus ise seiklusi juurde vorpida. Kahele viimasele punktile pandi valmistamisperioodil suurt rõhku juba päris alguses. Üksikosa võib pidada pelgalt õpetuseks, kus näidatakse, mida kõike Aurora tarkvaraga lisada annab.

Duke Nukem: Manhattan Project

Lauri Jürisoo

Duke Nukem Foreverit tehakse juba viis aastat, ja ikka ei saada valmis? Olge normaalsed! 3DRealms on selle lihtsalt ära kaotanud ega taha üles tunnistada.

Juhtkiri

Rasked ajad

Lauri Jürisoo

Uskuge või mitte, kuues meel on olemas. See hoiatab inimesi tavaliselt ebameeldivate asjade eest. Mõnikord sa lihtsalt tead, et kohe hakkab viltu vedama.

- [AM arhiiv](#)